

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Provincies un mes. 0'25 Ptas.
Estranjé un any. 6'00 "
Número corrent. 5 cents.
No s'admeten els originals.

Direcció y Redacció: Arabí, 6-pral.
Buzón: Kiosco de G. Lirola.-Borne

FEPH-Y-FAM

Directò, Administratò y Proprietari
ES MESTRES RÓS

(Tirada: 3400 exemplars)

SETMANARI BILINGÜE INIMÍCH DE SES PENES Y AMICH D'ES BON HUMÓ
**El Patrón del Sr. Z
o el Convenio del Submarino**

(Cuento)

«Pues señor; allá en los tiempos en que la incívica Europa se destrozaba y la Isla M se moría de hambre, el Sr. Z maquinaba diabólicos planes a fin de aumentar su considerable fortuna, la que había adquirido a fuerza de aventuras y contrabandiles empresas.

En la Cala F hallábase su escuadra aguardando las órdenes del almirante terráqueo, para zarpar con rumbo hacia donde él mandaría y como el patrón X era uno de los mas fieles al Sr. Z, después de atestar el buque de arroz, judías, alubias y demás subsistencias que en la Isla M precisaban para no morirse de hambre, el Sr. Z daba sus órdenes al Patrón X, para que este se hiciera a la mar con destino al puerto H y por precaución el Sr. Z le marcaba una ruta a su antojo, *para que éste no tropezara con algún submarino*.

Siguiendo la ruta marcada por el Sr. Z, partió la primera vez el Patrón X, pero ¡cuál sería su sorpresa al ver nacer ante su embarcación un submarino que haciéndole presa del cargamento le ordenaba diera vuelta en redondo y regresara a su procedencia!

Con cadavérica faz, y con la vista baja, presentóse el patrón ante el almirante a quien dió la triste nueva de la presa.

Serenó el trasportado semblante del patrón, una sonrisa dibujada en los labios del Sr. Z seguida de estas palabras:

—Poco acostumbrado estás a los reveses de fortuna. Si no hemos podido salvarlo esta vez lo salvaremos otra y rescataremos lo perdido.

—Yo he hecho los posibles.... (Murmuró el patrón.)

—Nada; si has seguido la ruta que te indiqué, la culpa es mía y de mi se paga, así que mientras cumplas mis órdenes, no te preocunes de lo demás.

Salió por segunda vez el Patrón X, tomando el rumbo indicado por el Sr. Z, y aumentó su sorpresa al ver aparecer de nuevo el importuno submarino, quien después de repetir la operación de la primera vez le ordenó el retroceso.

El Patrón X ante el Sr. Z, avergonzado y trémulo mas que la otra vez, temía perder la plaza, pero nuevamente vió asomarse a los labios de su amo la sonrisa que antes fué su arco iris de salvación y escuchó sereno las consoladoras palabras del Sr. Z:

—No te apenes por eso, que quien la sigue la consigue y algún día triunfaremos. ¿Qué submarino es el que te ha apresado el cargamento?

—El mismo de la otra vez. El OOO.

—Parte de nuevo y sigue la misma ruta. (Dijo el Sr. Z después de cargar nuevamente la embarcación.)

Partió por tercera vez el Patrón X, dispuesto a salvar el cargamento, costará lo que costará y para ello fué preciso desobedecer el mandato de su amo; así que en lugar de tomar el rumbo por él indicado, forjóse en su mente marina un nuevo derrotero, para evitar el encuentro del submarino quien le dió un expléndido resultado pues que llegó al puerto H, sin que nadie ni nadie se hubiera opuesto a su paso, pero.... en el puerto H nadie estaba enterado del cargamento que este traía, por lo cual vendiólo a particulares quienes se lo pagaron a buen precio.

Satisfecho de su obra el Patrón X, regresó a la Isla M y apresuróse a comunicar la grata nueva al Señor Z, del cual esperaba una exclamación de gozo y quizá un premio pero..., no fué así desgraciadamente. Aquella sonrisa de antes tornóse un fiero gesto, aquella tranquilidad con que recibió las dos primeras y desagradables noticias, transformóse en nerviosidad y aquellas cariñosas palabras de consuelo, fueron esta vez coléricas, amenazantes, desesperadas.

—¡Imbecil! (Vociferó el Sr. Z.) ¿Porqué no seguiste la ruta por mí indicada?

—Para salvar los intereses de mi amo, librándome de la persecución del maldito submarino.

—Sella el labio. Para castigar tu desobediencia, quedas destituido del empleo y jamás te acerques al Sr. Z cuya protección acabó en el momento en que le desobedeciste.

Y así fué; al día siguiente el Patrón X, era sustituido por el Patrón K.

La próxima semana os contaré la segunda parte de este cuento la cual demuestra como el Patrón K descubrió el convenio que tenía hecho el Sr. Z con el submarino. Se titula:

DESCUBRIMIENTO DE LA MARTINGALA O LA ASUCIA DEL PATRÓN K.

JORGE MARTÍ ROSELLÓ.

Sa Conquista d'en Joaquín

Es dia d'el Ram va essé dia de brous y llos.

En Joaquín que havia matllevada sa pesseta per anà a veure corre es match Febrer-Magdalena, prengué un gros trastorn cuant ve que plovia y s'alegrá d'el tot cuant li digueren que tornaven el importe en taquilla.

Com que ja considerava sa pesseta perduda, mentre plovia parteix a destrossarle a ca na Consuelo, una amiga seu.... y nostra que fa una temporada vengué de Castellón de la Plana amb representacions de perfumeria (polvos,) y te molta sortida.

Já anave mes bañat que un pop trobiguera, cuant s'arreconà a dins una entrada d'es carré d'es Sindicat, y per una finestra li sortí una jamona de vintivuit Pasos, (1) sa que amb sa cabayera amollada y mes vermeya que es pebrebort d'en Vidal li diguè amb veu melosa y fent sa mitja:

—Jove; ¿vol un paraigo?

—No señora; no sa molesti, esperaré que s'espassi un poquet. (Contestà en Joaquín.)

—Ca; no señó, de cap manera. Pér culpa de s'aigo no puch permetre jo que fassee tart allá hont va. Tengui aquest paraigo.

—Si jo no frís. Allá hont vati rében a tot'hora.

—Desprecia es meu voluntari y desinteresat oferiment pollo?

—De cap manera però.... i y cuant li he de torná es paraigo que m'ofereix?

—Demá vespre a les nou.... simpàtich.

En Joaquín quedà amb so có jelat, ella tancà sa finestra y s'emoció que ell sentí no li deixá dí paraula.... ¡Una conquista! Enllach d'anà a ca na Consuelo, per no gastaré arribá a n'es café de «La Bombilla» (2) y prengué un café amb llet doble.

L'hondemà dematinet, vengué a sa nostra imprenta y sa gastá sa pesseta amb s'impressió d'unes tarjetes de visita que deyen:

«Joaquín Tieso-Profesor gimnasia, Bueyes 69.»

Vengué es vespre. En Figuera tocave es cuarts per les nou cuant en Joaquín pujava s'escala de ca sa seu.... dulcinea, duguent amb una má es protecció paraigo y amb s'altre sa perfumada tarjeta.

Rrrrrrrrrring.

S'obri sa porta y surt mado Paloni sa criada.

—¿Voleu fe el favó d'entregá aquesta tarjeta a sa señoretat si está visible?

—Ja dorm. (Contesta mado Paloni.)

—Dorm.... o jeu? Anauhó a mirá que ma pareix que m'espera desprerta.

(1) (Com que era es dia d'el Ram are ja heu te 29.)

(2) (Propiedad d'en Tomeu Sastre (a) Tranquillitat.)

—¿Que es vosté es señó.... d'es paraigo?

—Si, jo som.... ja estau enterada.... ja....

—Sí, si señó.

—Jau axó per vos. (Li posá una pessa de dos dins sa má, que sa criada estrengüe fort creguent que era una pesseta de *ses que seuen*.)

—Ha dit que m'entregui es paraigo y....

—Y que passi per endins. ¿No es axó?

—Per amor de Deu que es seu señó ja està colgat amb ella.

—¿O es casada? Es casada!

—No cridi. Es casada però.... es una *capel buit*.

—Jau axó per vos. (Altra propina.)

—Gracies. Y com que es molt capritxosa, ahí cuant vosté estave dins s'entrada....

—Vos faré un regalo. S'enamorá de mi. ¿Eh?

—¡Ca! ¡No señó! Esta ziflada per un amich de vosté y com que aquest amich *estava amb ella* y era hora de veni es señó y ell no volía que vosté el ves devallá, s'únich sistema de treurerlo a defora amb bons modos, era oferintlí es paraigo.... ¿Ma comprén?

—S'explicació está ben dada y m'heu fet entrá amb suó....

—Joaquín! Vaje una primada!

Y s'espassá sa rabiada per devés es Mirado.

CAP VERJO

Per "Llevant" d'Artá

(Continuació)

Veijent es gran desarollo que prenia la nostra Sociedad, va essé perseguida p'el Representant de la Sociedad d'Autors Espanyols, que induí per alguns desatracats caciques, vulia para es nostros divertiments de declamació hont hey assistien es socios amb ses seves familiars per espayá el seu cos abatut de les fatigas d'el trebay y no poguén du a cap dit atropell, apelaren a sa Autoridad local qui mos negá es permis per fer dites funcions, però no contaven que hey havia un gros número de socios que units formaven un bloque inatolondrable, per axó fou que sense pensari un sol moment, jo com a delegat nombrat per ells, vati presentarmé a devant sa primera Autoridad Civil, a fe preveleix es drets que mos corresponen y a no consenti que tal arbitrariedad fos sa que rossegas es nostros ben inspirats fins, la qual ma manifestá aixecás un recurs contra sa nostra Autoridad local, lo que no vengué es cás, perque es qui m'acompanyava, regressá a Artá, heu notificá a n'es Batle y aquest no tengué mes remedy que concedirmós lo que per llei mos perteneixia. Es permis.

(Continuarà)

Nadal Ferrer Vicens

Si heu de masté un bon billá anau vius y fora calma.

Tácos bons per no pifiá y altres útils per jugá.

Conquistador 16 Palma.

Vendedordes de Sa Pobla

En Pep Más se lamenta y diu que ja es hora de cridá, que no te perdi se que li han jugada.

Tres mesos ja fa que han entrat es seus a n'es poble y que governa En Bartomeu; es gran Protecto; el Mesies promés.

Antes de fi d'any tot eren esperances de que tenírem batle y que sa Pobla canviaria radicalment y jo sobretot, que creya amb ses paraulas d'ets homes y en Tomeu m'ho tenia ben promés amb so nou empleo, ja tenia ses garroves segurs.

¡Quin desengany! P'es meu consol n'hi ha d'altres.

Don Juan Mel que tenia segú, y ben agotat, sa Depositaria, sa ve posterigat p'en Verdera.

Don Alomá en deu anys de sacrificis p'és pertit no pot arribar a sa primera tenensi. ¡Es brut den poquet es mes que ell!

Es Señor Manescal Mestres, queda eclipsat per un altre manescal, conservador. Pero cap com jo que heu tenia assegurat p'és brut Rafael Poquet y molts d'altres prohombres concejales y que d'en Bartomeu esperava axo y molt mes, veient que pasava temps y la breva "no caia me vaix decidi ahí d'anà a can Bertomevet per recordarli ses promesas, y que dirieu que me contestá.—Ja heu veurem l'any qui ve!

Li he dit es nom d'es porç y de mes grosses per ell y es bruto d'en Poquet, que m'han enganat com un chino. Y me proposat dirli en veritat que se poren escriure en lletras de motlo que sols s'ha distingit, fins are des seu anteseos, era sa gran barra de presentarse a n'es públich, a n'es Teatro Victoria an es costat de ne Catalina.

Axo per avui

D'Inca

«Es Barbó» te sa paraula

Pasco florida, PANADES, ses PANADES vésa fan; com sa vésa va a graps, per la Sala amb vésa estan.

Encare que no hey haje hagut sesió, algo anormal deu subsehi pues se nota gros ambient d'aconteixaments polítichs; reunio y altra, queixes y etxijencies. ¡EL DEBL EXIJIENDO! «Criaus corps y vos treurán ets uis» di u s'adagi.

Aquells qui per llimosna y allisades de pel conseguiren s'apoyo y s'acta, s'han tornads etxijents.

«Com acabará aquest fandango? EL TIEMPO DOY POR TESTIGO y passém a tractá de sa meva sitasió per suposada falta de consideració y respecta a s'Autoridad. ¿Que BUFES?

Dia 4 de los corrents mos vorém, però segurissim estich que D. Miquel de la mel y de la XUYA torrada, te ja per descontad el seu desengaix, y jo pobre Barbó tranquil de consensi esperand el fallo recta del tribunal justisiero.

LLORENS BELTRÁN (Barbó.)

Carré de Colón 68

Sa gran Tenda de calsat tant per masclles com famelles, es sa de «Can Estarellas», pues calsa amb comodidad y es material reforçat li dona grā importancia. Tant sa gent gran com s'infancia diu que es digna d'un lletrero que diga: «Aquí es el esmero, la solidez, la elegancia.»

ESTELLICONS

De Buje

Bon etxit obtengué s'estellico de la setmana passada sobre s'asunto d'es Fogué binissalamé que vol essé es pincho de Buje y jo trop que enlloc de ferlo capatáz de sa mina, mes útil seria per fe de patró de kilo-m-bo. (Versió Argentina que sa dóna a certes cases que tenen es vidres entelats.)

Vatj compendre que era es Fogué, porque cuant el senti lletji dins Can Rafel de Son Costa, sa posá a Betuetja amb forma tant escandalosa que era el hazme reir.

Be serca el ofendido per sobre qui es s'autó este-lliconaire, però fins aquí, sa troba a oscuras.

S'enfadaren es fogués y are fan molt mala cara porque es pensava s'hompare que eren es pinchos bujes.... ¡Miau!

NOTA: La setmana qui vé: «Es pasquín de D. Tomás.»

Un minero.

D'el Terreno

Per aqui hey tenim una Tortuga que havent perdut s'esperansa de trobá masclle fadrí, s'ha encaramellada amb un casat admirant ses seues bones obres y sa de rrera que ha feta ha estada separarsé de sa seua dona.

Y amb vista d'aquest gros té que passa entre aquests dos cossos, s'homo sap fé ets uisben grossos sermonetjant p'és café.

Sobre un anònim

Señor Directó de Foch y Fum:

La setmana passada vatj rebre un anònim, que p'és seu texto demostra que sa persona que el m'ha enviat, o está mal informada o desconeix sa cultura y está divorciada amb sa vergoña.

Dit anònim, es incomprendible per mi, pues que tracta d'asuntos que jo desconeix per complet y ja que ofén sa meua modesta y honrada persona, desitjaría que s'autó o autora d'ell, sa donás a coneixe, per demostrarli que jo no puch baix de cap concepte, havé intervengut amb sos asuntos que dit anònim conté.

De no declararsé dita persona, ma demostrará que es tant grollera com ses frases que ha escrites y de presentarsé, li quedará agrahit per havermé descarrerat d'un asunto d'el cual jo n'estich net, y despues tan amichs com antes.

Juan Forteza.

Farina de «Can Falconé»

Tot Palma y fora de Palma, alaba sa farina extra de «Can Falconé», per s'esplendit resultat que ha dat fent panades que sa fonien dins sa boca.

Aquesta mateixa farina es de sa que tenia a n'es Moll es dilluns trágich, ahont n'hi afaitaren vint sàcas y es que pastaren dita farina creguent que era per fé pà, los resultà que menjaren coca, essent per dita casa, un important reclam.

¡Qui heu havia de dí que un robo servís d'anunci!

Veladas

D. Domingo Torrents Roca President de s'important Sociedad «Asistencia Palmesana», amb atent B. L. M., mos convida a sa serie de veladas que a n'aquell lluhi local sa celebraran es dies 7, 14, 21 y 28 d'Abrial, com també a sa de diumenge passat que constituirà un exit magnífic dat a s'hermos desarollo d'es programa y a n'es numerós y distinjut públich que hey asistí.

Agrahim s'atenció y li enviam s'enhorabona.

La Protectora: Invitants p'és seu President Don Toni Alcover Maspóns, assistirem a sa velada de dilluns passat, (segona festa de Pasco) ahont mos recrearem ets oïdos sentint cantá descendents d'en Gavarre y escoltant tocá deixables d'en Sarasate.

Es numerós sexo bello que hey acudí, s'aprofia de ballá amb el sexo fuerte. Entre dit sexo, hey havia un amich nostre bassó y setmesó, que pesa sa friolera de 114 kilos.

Agrahim s'atenció d'es President y alojíam es gran acert de sa Comisió organisadora.

Sobrassada terrada de Lluchmajó

Si fossem teósofos, diríem que ses entrañas de qualca inquisidó que reposa en ultra tumba, s'han enallades dins s'interió d'es MESTRE SOBRASSADA.

Dilluns fe un'altra festa que resultà una lata, rifá un relotje y sols participaren d'es billets, ets atlots que no havien faltat cap dia a l'ofici.

¡Pobres criatures! Quin sentiment tendrién veient que es mestre no los feya participants de sa sort! Quin amor a n'es mestre poren teni aquests deixables y quina enseñansa pendrán ventli fe aquestes parts y cuarts? Quin ódi no tendrán ets atlots assortats p'és fiy d'es mestre, (s'auxilia LLENGONISSA) per no havé anat a l'ofici?

S'atlot que a les vuit d'es matí no es a sa porta de s'escola, el fá està ajoneyat tot lo sant demati y hasta a n'ets anti-oficiros, los fá està ajonayats esmitj d'es carré ple de fanch amanassantlós de que si no s'enmenden los hi fará està esmitj de sa Plassa....

iCA BARRET; A n'axó no heu fará mentres hey haje un lluchmajore que sia capás a ferlo posá cesant, o a ferli pendre las de Villadiego com a Sineu.

Aquest procediments nous formen una canallada.

¡Ell es MESTRE SOBRASSADA p'és lluatge y tot T. OUS!

K. K. U. E. T.

Kunversa sullerika a sa Plassa d'Inka

—Ka tal Tumeu! —Y ka m'hen dius d'aquelles kugades nostres? ¡Homu de Deu! Vatj sobre ka espigullen per konta de l'amu'n Toni de sa FONT aquell qui no está en sa dona y a di veritat axó son koses qui donen ka pensá.

—Ta künsider acertat; y tant es axí, ka ta suplik los digas de part meva ka es seu kumportament sa presta a ka Sulle en massa los posi ES BARRET y ka axí pudrà darsé es kas de negussià amb kontrapandu sense essé contrabandista y per proves, ka demandin datus a n'es PUBLE, en MARIANU, en MARRUXO, es KARABINERU o l'amu de sa KULUMNA.

¡Quin quinteto seño! Llástima de Salomón y que heu rematás un VERGA com a BATAY.

Toni.

D' Alaro

«Sa venjansa envileix es qui la realisa.»

Avuy queden cumplides ses profecías intrigants d'es cacique liberal y compañía, amb s'ajuda d'es mauristas. Encare que es fet haje estat de diferente manera d'es pronostichs indicats, té es mateix valor, y axó que en SOLE pregona que de tení majoria, trauria de s'Ajuntament tot lo que fes oló de ranci com es are; Secretari, escrivent, temporés, satx, etc.

Are qui tot será nou, (segons en Llorens Gros) anirà bé y segóns altres resultarà mes estantis que lo vey. Sa pregona que es Batle fé cadufos per sa Setmana Santa y sa sesió d'es dia de Pasco, resultà un joc d'amagá corda y sinó que heu diga es concejal Pe-

ra Bennassar qui es temps que lliberals y mauristes presidis p'en SOLE escandalisaven tancats dins un despatx de s'Alcaldía, en Pera estava a defora. ¿Perque? No heu sabem; lo cert es que es poch públich que hey acudí, es quedà amb ses ganes, però ferem es medis possibles per sobre lo que consta amb acte y hen darán conte la setmana qui vé.

¡Protestam d'aquest nou sistema de celebrá ses sessions, el cual mos obliga desconfiá d'ets autors de tal procediment!

De Puigpuñent

¡Mal viatje sa ditxosa moda d'es corsé!

Diumenge passat, un poch antes d'acabá l'ofici, una joveneta s'acubá, y com es propi la trasladaren a sa casa de mes aprop o sia a ca s'escolá.

Aquell casadot que per la Mare de Deu d'Agost la fé ballá, com es propi corregué a veure que havia estat y sa tirá sa gran planxa sols digna d'un betzol com ell, cuant li agafá es pols y com si fos es Doctor Arís, assegurá a n'es presents que no era res.

¡Nines! ¡Feisvós pendre es pols per aquest nou metje magre y vos sortirà ben àgre lo que ell vos dará dols-dols.

De Son Servera

Ta-ta-ri-ta-ri-ta-ri-ti-ti-ti....

A n'es públic sa fa a sobre que a devant sa Central d'aquest poble hey tenim una maldeventrosa que es cuida de fora-casa y taya sayos a tothom amb ses estisores de podá y si no va alerta, es poble ni tayarà un a ella, notici que pot comunicá a ses dues famelles que aprenen s'ofici de tayadores de sayos baix de sa seva direcció!

Rum-pu-pum-pum-pum....

Un ferit.

Carré-Conquistador N.º 16--Palma

Cuant ses coses heu masté es cuant vos deseixinau. Cercau en Nadal Ferré que te un billar venture que no sabeu que mirau.

Couplets de FOCH Y FUM

Es meu mul

Música de «las Bribonas» (Tientos.)

Tench un mul que va molt arrancat.

Aaaaaaa i aaaa....

Casi sempre va ben carregat.

Aquest mul ve de rassa fanera

s'hompare ja heu era

n'estich jo encantat.

Es calent y nom Jelat.

Menje mes que un elefant

y en veure somera

li entra sa cantera...

li estreñy derrera

may.... va per devant.

Jelat hey heurá sa tayada

Jelat tu vas fet un dimoni

Jelat vas sercant na Jelada

Jelat tu vols fe un matrimoní.

ES MASCLE ROS

Couplet per la setmana qui ve: «ESTICH PROCESSAT.» Música de «El Conde de Lu-remburgo.» (Vals de Es la Felicidad.)

Es side-card d'en Pomar

Es una preciosidad com no n'heu somiat cap may

ja que está molt ben deixat.

No es estrany; l'hey ha pintat

es célebre Tomeu Gay.

Ja s'ha publicat Lo que son ses famelles. Monólech profétich, cómic y amb vers, per Es MASCLE ROS.—Preu 10 centims.

Tipo-Lit. Vda. G. Ordinas-S. Miguel, 114 y 120